कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

नगर कार्यपालिकाबाट पारित मिति :२०७७/०९/२७

प्रस्तावनाः तुलसीपुर उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय कृषि विकास शाखा मार्फत संचालन हुने कृषि विकास कार्यक्रमलाइ व्यवस्थित, पारदर्शि र प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम खाद्य संप्रभुताको हकको संरक्षण गर्दै राज्यले अंगिकार गरेको कृषि नितिमा उल्लेखित किसानको हकहित संरक्षण सम्वर्द्धन गर्दै कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वढाउन परम्परागत कृषि प्रणालीलाइ आधूनिकिकरण र व्यावसायिकरण गर्दै प्रशोधन, भण्डारण र वजारिकरण गर्न कृषक, कृषि समूह र सहकारीहरुलाई कृषि सेवा, सामाग्री , तालिम , प्रविधीका साथै कृषि उपजको उचित मूल्य र वजार पँहुचको व्यवस्था , तुलनात्मक लाभहरुको , न्ययोचित वितरण र दिगो विकास गर्ने अवधारणा अनुरुप कृषि क्षेत्रको विकास, व्यवस्थापन र सुशासन सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्ने वाञ्छनिय भएकोले नेपालको संविधान २०७२ को धारा २२६ वाट प्रत्याभूति हक अनुसार स्थानिय तह शासन संचालनका लागी बनेको ऐन, २०७६ को परिच्छेद १५ को दफा १०२ बमोजिम तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाले "कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७" तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यविधिको नाम "कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७ रहेको छ।

(२) यो कार्यविधितत तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

(३) यो कार्यविधी तुलसीपुर उपमहानगरपालिका भर लागु हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

(क) "अनुदान" भन्नाले यस कार्यविधिअनुरुप संचालन गरिने कार्यक्रमको लागि कार्यालयबाट उपलध गराईने रकमलाई सम्झनु पर्दछ।

(ख) "अनुदानग्राही" भन्नाले यस कर्यविधी बमोजिम अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक/फर्म/कम्पनी/समुह/ सहकारी सँस्थालाई सम्झनु पर्दछ।

(ग) "कम्पनी" भन्नाले व्यवसाय गर्न चाहने व्यक्ती वा समुहले प्रचलित कम्पनी कानुन अनुरुप दर्ता भएका सस्थालाई सम्झनु पर्दछ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

(घ) "कार्यक्रम" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ५ मा उल्लेख भएका क्रियाकलाप/कार्यक्रमलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "कार्यालय" भन्नाले तुलसीपुर उपमहानगरपालिका अन्तर्गत कृषि विकास शाखालाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "कृषक समुह" भन्नाले कृषि पेशामा संलग्न भई मिल्दाजुल्दा समस्या, आवश्यकता र चाहनाहरु भएका न्यूनकतम २० वा सो भदा बढि व्यक्तिहरु मिलेर सामूहिक प्रयत्नद्धारा कृषि क्षेत्रमा साझा उद्देश्यहरु प्राप्त गर्न स्थापना भई आधिकारिक निकायमा दर्ता भएका संस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "फर्म" भन्नाले प्रचलित कानुन अनुसार दर्ता भएको निजि क्षे त्र का यवसायी/उद्यमीको संस्थालाई सम्झनु पर्छ।

(ज) "सहकारी" भन्नाले प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता भएको कृषि सम्वन्धी कार्य गर्ने संस्थालाई सँझनु पर्दछ।

३. <u>उद्देश्यः</u> यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुर्याउने,

(ख) प्रविधि हस्तान्तरण मार्फत कृषि व्यवसायलाई व्यावसायिकरण गरि आत्मनिभर, आधुनिक र प्रतिस्पर्धि बनाउने,

(ग) कृषि उपजको सरल र सुलभ बजार पँहुच बृद्धि गर्दै आयात प्रतिस्थापन गरि निर्यात प्रवर्द्धन गर्दै कृषकहरुको आयस्तरमा सुधार गर्ने,

(घ) कार्यक्रमहरु व्यवस्थित, पारदर्शि र प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने।

४. <u>सरोकारवाला निकायहरु :</u> यस कार्यक्रयम संचालन गर्न विभिन्न सरोकारवालाहको देहाय बमोजिमको भूमिका हुनेछ :-

(क) कृषक/फर्म/कम्पनी/समुह/सहकारी संस्था मार्फत एकल वा संयुक्त रुपमा कार्यालयबाट कृषि विकास कार्यक्रम सँचालन हुनेछ।

(ख) कार्यालयले प्रविधी विस्तार तथा कार्यक्रम संचालन गर्नेछ।

(ग) उपमहानगरपालिकाले कार्यक्रम संचालनको लागि आवश्यक पर्ने विषयगत कार्यक्रम अनुसार कार्यालयहरुको समन्वयमा प्रस्तावहरुको र मूल्याङ्कनका सुचक/आधारहरुको ढाँचा तयार गरी सम्बन्धित शाखालाई निर्देशन गर्ने र कार्यक्रम कार्यान्वयमा आईपरेका समस्या समाधान गर्न अनुगमन गरी पृष्ठपोषण गर्न सहयोग गर्नेछ ।

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

(ङ) अनुदान ग्राही र कार्यालयको आवश्यकताको आधारमा कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न कृषि सम्बन्धी कार्य गर्ने गैर सरकारी संस्थाले समन्वय र सहकार्य गर्नु पर्नेछ।

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

राजश्यास पाण्डे
प्रमुख

५ कृषि विकास कार्यक्रमहरु को विवरण: कार्यालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट परिधि भित्र रहि देहाय बमोजिमका कार्यक्रम हुनेछन्:

सि नं	कार्यक्रम	मापदण्डहरु	संचालन गर्न सकिने क्रियाकलापहरु	अनुदान रकम/प्रतिशत	कैफियत
१	स्रोत वीउ उत्पादन कार्यक्रम (५० प्रतिसत अनुदान)	कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था हुनु पर्नेछ । विउ माग गर्दा जग्गाको लालपूर्जाको प्रतिलिपी अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ । विउ उत्पादनको वाली लगाउदा प्राविधिक दृष्टिकोणले वाली लाइ उपयुक्त क्षेत्र तथा वाली अनुसार कायम हुन सक्ने, भौगोलिक अवस्था हुनुपर्ने । खाद्यन्न दलहन तेलहन वालीको हकमा १ हे क्षेत्रफलमा विउ उत्पादन हुनपर्ने छ । टिपि यस विउ आलुको हकमा न्यूनतम १ रोपनी र पि वि यस विउ उत्पादनको लागी न्यूनतम ५०० दानामा विउ उत्पादन हुनु पर्नेछ । उत्पादित विउ खायन प्रयोगमा ल्याउन नपाइने ।	विउ उत्पादनमा प्रयोग हुने मूल विउ खरिद / ढुवानीमा अनुदान ।	विउ उत्पादनको लागी ल्याइने मूल विउमा परल मूल्यमा ५० प्रतिशत अनुदान र ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ ।	
२	उन्नत वीउ वितरण (५० प्रतिसत अनुदान)	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था हुनु पर्ने । १ विगाहा भन्दा धेरै क्षेत्रका लागि विउ माग गर्दा जग्गाको लालपूर्जाको प्रतिलिपी अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ । विउ उत्पादनको वाली लगाउदा प्राविधिक दृष्टिकोणले वाली लाइ उपयुक्त क्षेत्र तथा वाली अनुसार कायम हुन सक्ने, भौगोलिक अवस्था हुनुपर्ने । सुचना भए पश्चात आवश्यक परिमाणको उन्नत विउ कृषि शाखामा माग गर्नु पर्नेछ ।	वाली उत्पादनमा प्रयोग हुने उन्नत विउ खरिद / ढुवानीमा अनुदान	विउ उत्पादनको लागी ल्याइने उन्नत विउमा परल मूल्यमा ५० प्रतिशत अनुदान र ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ ।	
३	च्याउ तथा माहुरी विकास कार्यक्रम (५० प्रतिसत अनुदान)	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था हुनु पर्ने । विउ उत्पादनको वाली लगाउदा प्राविधिक दृष्टिकोणले वाली लाइ उपयुक्त क्षेत्र तथा वाली अनुसार कायम हुन सक्ने, भौगोलिक अवस्था हुनुपर्ने । सुचना भए पश्चात आवश्यक परिमाणको उन्नत विउ कृषि शाखामा माग गर्नु पर्नेछ ।	उत्पादनमा प्रयोग हुने विउ खरिद तथा उपकरण/ ढुवानीमा अनुदान ।	मौरी घार तथा औजार उपकरण / उत्पादन सामाग्री, च्याउ विउको परल मूल्यमा ५० प्रतिशत अनुदान र ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ ।	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७

छलश्याम पाण्डे
प्रमुख

४	पुष्प विकास कार्यक्रम	कृषक समूह , कृषि सहकारी संस्था र कृषि फर्म दर्ता भएको हुनु पर्ने । खेती गरिने पुष्पको प्रजाती र जात बजारको माग बमोजिम हुने, जग्गा भाडामा लिएको भए कम्तीमा ५ वर्षको करार सम्झौता हुनुपर्ने , बाँझो रहेको खेतियोग्य जग्गालाइ प्राथामिकता दिइने । व्यावसायिक पुष्प उत्पादनको लागी कम्तीमा १० कठा क्षेत्रफलमा उत्पादन हुनु पर्ने तर पुष्प तथा विरुवाको नर्सरी उत्पादन हकमा कम्तीमा ५ कठ्ठा क्षेत्रफलमा हुनुपर्ने ।	प्लाष्टिक घर तथा सेड हाउस निर्माण, पम्पसेट मोटर पाइप पोखरी थोपा सिंचाइ प्रणाली लगायत सिंचाइ पूर्वाधार निर्माण, विउ वजन वेर्ना तथा कृषि औजार उपकरण खरिद ।	उल्लेखित क्रियाकलापहरु संचालन गर्नको लागी ५०% अनुदानमा आवश्यक रकम उपलब्ध हुनसक्नेछ ।	
५	प्रांगारिक कृषि प्रवर्दन कार्यक्रम	कृषक समूह , कृषि सहकारी संस्था र कृषि फर्म, कृषि कम्पनी दर्ता भएको हुनु पर्ने । जग्गा भाडामा लिएको भए कम्तीमा ५ वर्षको करार सम्झौता हुनुपर्ने , बाँझो रहेको खेतियोग्य जग्गालाइ प्राथामिकता दिइने । प्राङ्गारिक उत्पादनकोलागी कम्तीमा ३ हे. क्षेत्रफलमा उत्पादन हुनु पर्नेछ ।	नर्सरी स्थापना, जैविक तथा वानस्पतिक मल तथा विषादी उत्पादन गर्न, सिंचाइ व्यवस्था गर्न, जैविक तथा वानस्पतिक विषादी खरिद तथा प्रयोग , भर्मि कम्पोष्ट तथा कम्पोष्ट मल उत्पादन गर्न, भकारो सुधार गर्न ।	उल्लेखित क्रियाकलापहरु संचालन गर्नको लागी ५०% वा ३००००० तिन लाख नवढ्ने गरी ।	
६	स्थानीय तथा रैथाने वाली संरक्षण कार्यक्रम	वजार योग्य परिमाणमा उत्पादन हुने क्षेत्रमा कम्तीमा १ हे क्षेत्रफलमा खेती गर्नु पर्नेछ ।	विउमा अनुदानमा तथा वजारीकरण सामाग्री उपकरण(डिजिटल तराजु वोरा खरिदतथा छपाइ वोरा सिउने मेसिन आदि) रैथाने वालीको प्रशोधनमा सहयोग पुर्याउने साधारण कुटानी पिसानी मेशिन आदि ।	कार्यक्रमको लागी कुल लागतका ५० प्रतिशत वा प्रति हे अधिकतम १ लाख मध्ये जुन कम हुन आउछ सो रकम अनुदानमा उपलब्ध गराइनेछ ।	
७	घर बगैचा व्यवस्थापन कार्यक्रम	तुलसीपुर उपमहानगरपालिकामा दर्ता भएका कृषक समूह हुनपर्ने, ५० प्रतिशत महिला, आदिवासी जनजाती, दलित , विपन्न वर्ग सहभागी भएको कृषक समूहमा संचालन गरिनेछ,	जैविक विविधता प्याकेट/ प्याकेज विउ विजन च्याऊ, तरकारी ,फलफूलका वोट विरुवा तथा अन्य उत्पादन सामाग्री खरिद गरी वितरण गरिनेछ।	कार्यक्रम संचालनको लागी प्रति समूह २५ हजार देखी १ लाख सम्म खर्च गर्न सकिनेछ ।	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

८	फलफूल तथा तरकारी प्रवर्दन कार्यक्रम	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था हुनु पर्ने । फलफूलका विरुवा लगाउदा प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त क्षेत्र तथा वाली अनुसार कायम हुन सक्ने भौगोलिक अवस्था हुनुपर्ने । सुचना भए पश्चात आवश्यक परिमाणको विरुवा कृषि शाखामा माग गर्नु पर्नेछ ।	फलफूल विरुवा खरिद / ढुवानीमा अनुदान	फलफूलका विरुवाको परल मूल्यमा ५० प्रतिशत अनुदान र (प्याकेजिङ्ग चार्ज, मोर्टालिटि र ढुवानी) मा १०० प्रतिशत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ ।	प्याकेजिङ्ग चार्ज ५-१५% र मोर्टालिटीमा ५-१५% सम्म खर्च गर्न सकिनेछ।
		तुलसीपुर उपमहानगरपालिकामा भित्रका व्यावसायिक कृषक, कृषक समूह , कृषि सहकारी र फर्म हुनपर्ने,	तरकारीको विउ खरिद	प्रति प्याकेज ५००। का दरले निशुल्क वितरण गर्न सकिनेछ ।	
९	कौसी खेती विकास कार्यक्रम	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था र फर्म दर्ता भएको हुनु पर्ने । सुचना भए पश्चात कृषि शाखामा माग गर्नु पर्नेछ ।	कौसि खेतीका लागी आवश्यक विउ विजन र उत्पादनका सामाग्री खरिद, तालिम	निशुल्क उपलब्ध गराउन सकिनेछ	
१०	बेमौसमी तरकारी खेती तथा नविनतम कृषि प्रविधि विकास कार्यक्रम(५० प्रतिसत अनुदान)	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था र फर्म दर्ता भएको हुनु पर्ने । प्लाष्टिक टनेल थोपा सिंचाइ तथा प्लाष्टिक मल्चिङ्ग सिटको लागी सुचना भए पश्चात आवश्यक परिमाण कृषि शाखामा माग गर्नु पर्नेछ ।	प्लाष्टिक टनेल, थोपा सिंचाइ तथा प्लाष्टिक मल्चिङ्ग सिट खरिद / ढुवानी	५०% अनुदानमा प्लाष्टिक टनेल, थोपा सिंचाइ तथा प्लाष्टिक मल्चिङ्ग सिट उपलब्ध गराउन सकिनेछ	
११	कृषि आधुनिकिकरणका लागि मेशिनरी उपकरण सहयोग कार्यक्रम(५० प्रतिसत अनुदान)	कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था र फर्म दर्ता भएको हुनु पर्ने । कृषि औजार उपकरणको लागी सुचना भए पश्चात आवश्यक कागजात सहित कृषि शाखामा आवेदन पेश गर्नु पर्नेछ । कम्तीमा ४ विघा क्षेत्रफलमा व्यावसायिक खेती गरेको हुनुपर्नेछ ।	कृषि औजार उपकरण खरिद तथा वितरण	५०% अनुदानमा कृषि औजार उपकरण उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।	
१२	कृषि मेला महोत्सव तथा अन्य दिवस कार्यक्रम	कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था र कृषि फर्म हरु समावेश हुन सक्नेछन्	स्टल वुकिङ्ग खर्च , श्रव दृष्य तथा प्रचार प्रसार, संचालन, पुरस्कार प्रमाण पत्र, चिया खाजा र अन्य व्यवस्थापन खर्च	पुरस्कृत गर्दा वढिमा ६ विधामा गर्न सकिनेछ । पुरस्कार खर्च प्रथम-५०००, द्वितिय-३०००। तृतिय-२०००। र सान्त्वना- १०००। सहित प्रमाण पत्र वितरण तथा सम्मान गरिनेछ ।	

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

१३	माटो सुधार तथा दिगो व्यवस्थापन	माटो परिक्षण शिविर संचालन ३ दिनको हुनेछ । कम्तिमा १०० वटा नमुना परिक्षण गर्न सकिनेछ । माटो शिविर परिक्षण शिविर संचालन गर्नको लागी ५० देखि १०० वटा माटोको नमुना संकलन भएको वा हुने स्थान छनौट गरिनेछ ।	माटो परिक्षण शिविर संचालन गर्न आवश्यक रसायन उपकरण र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । स्थानीय स्तर मा माटो व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम संचालन गर्नु पर्ने छ । माटो सुधारका लागी कृषि चुन तथा शुक्ष्म तत्वहरु व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।	माटोको नमुना परिक्षण निशुल्क गरिनेछ । माटो सुधारका लागी कृषि चुन र शुक्ष्म तत्व १००% अनुदानमा उपलब्ध गराइनेछ ।	
१४	रासायनिक विषादी न्यूनिकरण तथा जैविक विषादी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	रासायनिक विषादी न्यूनिकरण गर्नको लागी २०-२५ जना कृषकहरु लाइ वालि अवधिभर व्यवहारिक तथा प्रयोगात्मक सिकाइहरु हप्तामा एक पटक गरी वाली अवधिभर सञ्चालन गरिनेछ । पाठशाला सञ्चालनको लागी न्यूनतम १ रोपनी क्षेत्रफल हुनुपर्ने छ ।	स्थलगत कृषक समूह अन्तरक्रिया गोष्ठी ३ पटक, स्थलगत तालिम संचालन हप्ताको १ दिन , आवश्यक उत्पादन सामाग्रीमा तथा कृषक पाठशाला दिवस संचालन हुनेछ ।	प्रति कृषक पाठशाला रु १००००० । लाखका दरले खर्च गर्न सकिनेछ ।	
		सार्वजनिक स्थानहरु जस्तै फलफूल तरकारी वजार , वसपार्क इत्यादी मा सचेतना मुलक सामाग्री प्रयोग मार्फत रासायनिक विषादी न्यूनिकरण गर्न सकिनेछ ।	सचेतना मूलक पोष्टर, पम्पलेट, होर्डिङ्ग वोर्ड तथा डिस्प्ले वोर्ड	सचेतना मूलक पोष्टर, पम्पलेट, होर्डिङ्ग वोर्ड तथा डिस्प्ले वोर्डमा कार्यालयले लागत अनुसार खर्च गर्न सकिनेछ	
१५	साना सिंचाई तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	प्रचलित कानुन बमोजिम सूचना प्रकाशन भन्दा अगाडी दर्ता भएका कृषक समूह/ कृषि सहकारी संस्था वा निजि फर्म , सिंचाई कार्यक्रमबाट कम्तिमा २ हे क्षेत्रमा क्षेत्र विस्तार हुनु पर्नेछ ।	सोलार सिंचाई , लिफ्ट सिंचाई , नहर तथा सिंचाइ कुलो मर्मत संभार , वर्षातको पानी संकलनमा सिंचाई प्रणाली , प्लाष्टिक पोखरी लगायत वहुपयोगी संचाइ प्रणाली आदि ।	सिंचाइ आयोजना निर्माणको लागी खर्च हुने कुल रकममा ८५% वा अधिकतम रु ३००००० । मध्ये जुन कम आउँछ सो रकम अनुदान दिन सकिनेछ ।	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

धनश्याम पाण्डे
प्रमुख

१६	व्यवसायिक कृषि फर्म विकास कार्यक्रम	प्रचलित कानुन बमोजिम सूचना प्रकाशन भन्दा अगाडी दर्ता भएका कृषि फर्महरुले आवेदन दिन सक्नेछन् । आवेदन दिएका मध्ये एक वडा एक कृषि फर्म छनौट गरिनेछ । वाली वस्तुलाई प्राथामिकता दिई सञ्चालन गरिनु पर्ने (रेशम,च्याऊ खेती, तरकारी खेती, अदुवा वेसार, फलफूल खेती- कागती, केरा , मेवा आँप, लिचि, ड्राइगन फ्रट) आदि । सूचना अवधि भित्र कृषि व्यवसाय सञ्चालनका लागि माग गरिएको आवेदन पत्र हुनुपर्ने ,। वाली तथा फलफूल, पुष्प खेती ,नर्सरी उत्पादनको हकमा प्रति प्रस्ताव न्युनतम ५ कठा क्षेत्रफल र च्याऊ खेतीको लागी न्यूनतम १००० गोलामा च्याऊ उत्पादन गर्नुपर्ने छ ।	कार्यक्रमले सम्बोधन गर्ने क्षेत्रहरु कृषि वस्तु उत्पादन सिंचाइ प्रशोधन तथा वजारिकरण ।	प्रति स्वीकृत प्रस्ताव ७५% अनुदान उपलब्ध गराउने ।	
१७	आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा	वालीनालीमा अनेपेक्षित रुपमा रोग किराको आक्रमण भइ सम्बन्धित कार्यालयले छोटो अवधिमा ठूलो क्षती हुने सम्भावना प्राविधिकको समन्वयमा नक्यौल गरी प्रकोप ठहर गरेमा आकस्मिक वाली संरक्षण कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने छ	आकस्मिक वाली संरक्षण कार्यक्रम मा आवश्यक पर्ने विषादी , स्प्रेयर, डस्टर, लगायतका सामाग्री यकिन गरेर खरिद गरी प्रकोप नियन्त्रण गर्न कृषक, कृषक समूह, कृषि सहकारी र कृषि फर्म समेत परिचालन गर्न सकिनेछ ।	क्षतिको प्रकार हेरी प्राविधिकको लागत इष्टिमेट अनुसार खर्च गर्न सकिनेछ । क्षतिको प्रकृति हेरी कृषक, कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्था र कृषि फर्म हरुलाइ १००% अनुदानमा उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।	
१८	उपमहानगर उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार वितरण तथा सम्मान कार्यक्रम	व्यावसायिक कृषक सम्मान कार्यक्रमको लागी खाद्यन्न, दलहन, तेलहन वालीका लागी – ८ देखि १५ रोपनी ,तरकारी , पुष्प तथा मसला वाली -१० कठ्ठा ,प्लाष्टिक घरमा १००० वर्ग फिट, च्याऊ हकमा ५देखि १० वटा टनेल, अदुवाको हकमा १० कठ्ठा, फलफूलको हकमा १० कठ्ठा र मौरीपालन को हकमा ५० घार	सुचना प्रकाशन तथा प्रचारप्रसार, निवेदन संकलन , व्यवसायिक कृषक छनोट तथा पुरस्कार वितरण तथा उपमहानगर उत्कृष्ट कृषक सम्मान कार्यक्रम ।	उपमहानगर उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार राशि प्रथम- रु ५०००। द्धितिय- रु ४०००। तृतिय- रु ३०००। सान्तवना- रु २०००। (५ जना)	
१९	कृषि वालि भण्डारण प्रविधि व्यवस्थापन कार्यक्रम	कृषक, कृषक समूह, कृषि फर्म वा कृषि सहकारी संस्था हुनु पर्ने । उन्नत विउ प्रयोगका लागी भण्डारणको गरि भण्डारण क्षति कम गर्नको लागी सुचना भंए पश्चात आवश्यक सामाग्री कृषि शाखामा माग	कृषि वाली भण्डारणका लागी आवश्यक पर्ने मेटल विन ,सुपर ग्रेन व्याग , लगायतका सामाग्री खरिद गर्न	१००% अनुदानमा कृषि वालि भण्डारण सामाग्री उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

		गर्नु पर्नेछ ।	सकिनेछ ।		
२०	व्यावसायिक कृषक क्षमता अभिवृद्धि तथा स्थलगत घुम्ती तालिम कार्यक्रम	**नगर स्तरीय कृषक तालिमः** नगर स्तरिय कृषक तालिम ३ देखि ५ दिन सम्म संचालन हुन सक्ने छ । तालिम सहभागी छनौट गर्दा समूहमा योगदान पुर्याएको आफुले सिकेका कुरा अरुलाई सिकाउन अग्रसर गाँऊको कृषि विकासमा केही गरौ भन्ने भावना भएको इच्छुक कृषक हुनुपर्नेछ । तालिममा महिला कृषकहरुलाई प्राथामिकता दिई मिश्रित समूहबाट समेत सकभर महिला समभागी छनौट गर्नुपर्नेछ । नगर स्तरिय तालिममा न्यूनतम २०-३० जना सहभागी हुनुपर्नेछ सहभागी मध्ये ५०% (महिला,आदिवासि ,जनजाति, दलित) कृषकहरुलाइ प्राथमिकतामा राखी सहभागीता हुनुपर्नेछ । सुचना भए पश्चात कृषक, कृषक समूह, कृषि फर्म वा कृषि सहकारी संस्थाहरुले वडा कार्यालयको सिफारिस सहित कृषि शाखामा आवेदन पेश गर्न सक्नेछन् ।	कृषकको माग बमोजिमका विषय वस्तु अनुसारको तालिम संचालन तथा प्रशिक्षक भत्ता, कृषकलाई यातायात वाफत गाडि भाडा, खाजा खर्च, हल भाडा , स्टेशनरी खर्च, अन्य तालिम व्यवस्थापन खर्च	तालिम संचालन खर्च एकमुष्ट रु १००००० । प्रशिक्षक भत्ता-रु ७००/सेसन कार्यपत्र रु- ८००/सेसन चियापान- रु १५०/व्यक्ति स्टेशनरी- रु १५०/ व्यक्ति तालिम सहयोगी - रु ३००/दिन तालिम व्यवस्थापन (फोटोकपी, प्रमाण पत्र, व्यानर, प्रतिवेदन, समापन तथा अन्य खर्चको लागी): तालिम प्रकृति अनुसार लागत स्टिमेटका आधारमा	
		स्थलगत घुम्ती कृषक तालिमः स्थलगत घुम्ती कृषक तालिम अवक्क्यकता हेरी १ देखि ३ दिन संचालन गर्न सकिनेछ । स्थलगत तालिम सवै प्रकारका पकेट, समय सापेक्ष प्रविधि र समस्या भएका स्थानहरुका कृषक समूह, कृषि सहकारी संस्थाले माग गरे वमोजिम संचालन गर्न सकिनेछ । स्थलगत घुम्ती तालिममा न्यूनतम २०-२५ जना सहभागी हुनुपर्नेछ, सहभागी मध्ये ५०% (महिला,जनजाति, दलित) कृषकहरुलाइ प्राथमिकतामा राखि सहभागीता हुनुपर्नेछ । सुचना भए पश्चात कृषक समूह, वा कृषि सहकारी संस्थाहरुले वडा कार्यालयको सिफारिस सहित कृषि शाखामा आवेदन पेश गर्न सक्नेछन् ।	कृषकको माग बमोजिमका विषय वस्तु अनुसारको तालिम संचालन तथा प्रशिक्षक भत्ता, खाजा खर्च, हल भाडा , स्टेशनरी खर्च, अन्य तालिम व्यवस्थापन खर्च	एक दने तालिम संचालन खर्चः एकमुष्ट रु १६५००। प्रशिक्षक भत्ता-रु ७००/सेसन कार्यपत्र रु- ८००/सेसन चियापान- रु १५०/व्यक्ति स्टेशनरी- रु १५०/ व्यक्ति तालिम व्यवस्थापन (फोटोकपी, प्रमाण पत्र, व्यानर, प्रतिवेदन, समापन तथा अन्य खर्चको लागी): तालिम प्रकृति अनुसार लागत स्टिमेटका आधारमा	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७

२१	बाझो जग्गा व्यवस्थापन तथा करार खेती साझेदारी सहयोग कार्यक्रम	जग्गा भाडामा लिइ व्यावसायिक खेति गर्न कम्तिमा १ विघा क्षेत्रफलमा तरकारी , फलफूल , पुष्प खेती तथा विउ उत्पादन गर्नु पर्ने छ । कृषक , कृषक समूह, कृषि सहकारी वा कृषि फर्मले सुचना आह्वान हुनु भन्दा अगाडी करार सम्झौताको प्रतिलिपी कम्ती ५ वर्षको लागी सम्झौता गरेको हुनुपर्ने छ ।	जग्गा भाडा, उत्पादन सामाग्री खरिद, सिंचाइ गर्दा लाग्ने विद्युत महशुल,	जग्गाभाडा१००प्रतिसत उत्पादन सामाग्री खरिदमा १००%, सिंचाइ गर्दा लाग्ने विद्युत महशुल १००% अनुदान प्रति विघा रु ५० हजार अनुदान उपलब्ध गराउन सिकनेछ ।	
२२	सुलभ कर्जा तथा वाली विमा समन्वय कार्यक्रम	नगर स्तरीय अन्तरक्रिया कृषक गोष्ठीः सुलभ कर्जा तथा वाली विमा सम्बन्धी स्थानीय तहका कृषक , कृषि समूह, कृषि सहकारी संस्था, तथा सरोकारवालाहरु सँग औपचारिक एंव अनौपचारिक रुपमा छलफल तथा समन्वय कायम गर्न संचालन गरिनेछ ।	वाली विमा तथा शुलभ कर्जा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम संचालन तथा कार्यपत्र, खाजा खर्च, हल भाडा , स्टेशनरी खर्च, अन्य तालिम व्यवस्थापन खर्च	कार्यपत्र प्रस्तुती रु- १५००/प्रस्तुती चियापान तथा खाजा खर्च- रु २००/व्यक्ति स्टेशनरी- रु १५०/ व्यक्ति तालिम व्यवस्थापन (फोटोकपी, प्रमाण पत्र, व्यानर, प्रतिवेदन, समापन तथा अन्य खर्चको लागी): तालिम प्रकृति अनुसार लागत स्टिमेटका आधारमा	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

परिच्छेद -३

कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

६. आवेदन तथा प्रस्ताव मागः कार्यालयले स्विकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार अनसची-१ को ढाँचा १५दिनको सुचना प्रकाशन गरी कृषक/नीजी फर्म/समुह/सहकारी/कम्पनीहरुसँग प्रस्ताव माग गर्नेछ ।

७. आवेदन पेशः सुचनामा तोकिए बमोजिमको कागजात सहित दफा ५ मा उल्लेखित कार्यक्रम मापदण्ड पुगेका ईच्छुक आवेदकले अनसुचि-२ को निवेदनको ढाँचा सहित कृषि विकास शाखामा आवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

८. प्रारम्भिक छनौट तथा सिफारिसः दफा ७ बमोजिम प्राप्त आवेदन उपर तुलसीपुर उपहमानगरपिलका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको अनुगमन समितीको सँयोजक, सम्बन्धित वडा अध्यक्षको समन्वयमा तथा आर्थिक विकास समितिका सदस्यहरु र कृषि शाखाका प्रमुख, प्राविधिकहरुको स्थलगत अनुगमन गरी छनौट गरिनेछ ।

९. सम्झौता प्रक्रियाः (१) छनौट भएका अनुदान ग्राही र कार्यालय विच स्विकृत कार्ययोजना बमोजिम शर्तहरुमा सम्झौता गरिनेछ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

(२) कार्यक्रम सम्झौतामा तोकिएकका क्रियाकलापहरु तोकएको समय अवधि भित्र सपन्न गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छद -५

रकम भुक्तानी प्रक्रिया

१०. **भुक्तानी प्रक्रियाः** (१) कार्यक्रम संचालनको लागि पेश्की रकम उपलध गराईने छैन। कार्य प्रगति/कार्य सम्पन्नताको आधारमा कार्यालयबाट रकम भुक्तानी हुनेछ।

(२) कार्यक्रम संपन्न भएको आधारमा कार्यालयले देहाय बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरे पछि मात्र अनुदान रकम भुक्तानी गर्नेछः-

(क) सम्झौता र कार्ययोजना अनुसारको कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात खर्च भएको विल भरपाईको सक्कलै कागजात सहित समयावधि भित्र पेश गर्नुपर्नेछ।

(ख) सम्पन्न गरिएको क्रियाकलापको फोटो समावेश गर्न पर्नेछ।

(ग) सम्बन्धित अनुदान ग्राहीले संचालन गरेका व्यवसायको उत्पादन बजारिकरण तथा आम्दानी सहितको प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्न पर्नेछ।

(घ) सम्बन्धित वडा कार्यालयको कार्यक्रम सम्पन्नताको सिफारिस पत्र समावेश गर्नु पर्नेछ।

(ङ) सार्वजनिक सुनुवाई गरेको माईन्यूटको प्रतिलिपी संलन्न हुनुपर्नेछ।

(च) कुल लागतमा ३ लाख अनुदानसम्म वा सो भन्दा वढिको कार्यक्रमको सम्बन्धीत स्थलमा कार्यक्रमको विवरण स्पष्ट देखिने गरी होर्डिङ्गवोर्ड / सुचना पार्टि राखेको हुनुपर्नेछ ।

(३) कार्यक्रम रकम भुक्तानी गर्दा १.५ % अग्रीम आयकर र पुँजिगत निर्माण कार्यको हकमा नियमानुसार कन्टिन्जेन्सी रकम कट्टा गरिनेछ । उक्त रकम प्रचलित कानुन बमोजिम खर्च गर्न सकिनेछ ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

परिच्छेद-६

कार्यक्रम सुपरिवेक्षण, अनुगमन, प्रतिवेदन र समन्वय व्यवस्था

११. **सुपरिवेक्षण तथा अनुगमनः** आवश्यकता अनुसार नगर प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, सबन्धित वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा, र आर्थिक विकास समितिबाट कार्यक्रम सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गरी राय सुझाव र सरसल्लाह दिनेछ ।

१२. **प्रतिवेदनः** सञ्चालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण मासिक, चौमासिक र वार्षिक रुपमा सबन्धित अनुदानग्राहीले कृषि विकास शाखा समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद -७

विविध

१३. **कार्वाहीको व्यवस्था** : सम्झौता अनुसार कार्य नगरेमा तथा अनुदान प्राप्त सामाग्री वा रकमको दुरुपयोग गर्ने अनुदानग्राहीसँग प्रचलित कानुन बमोजिम असुल उपर गरिनेछ ।

१४. **बाधा अड्चन निरुपण र संशोधनः** (१) यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा बाधा अड्चन वा विवाद भएमा सो को निरुपण तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाले गर्नेछ ।

(२) यो कार्यविधिको आवश्यक संशोधन गर्नु परेमा तुलसीपुर उपमहानगरपालिका नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट संशोधन गर्न सकिनेछ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

अनुसुचि-१

(दफ ६ सग सम्बन्धित)

सुचनाको ढाँचा

प्रथम पटक सुचनाको प्रकाशन मिति

.....

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७ अनुसारको तुलसीपुर उपमहानगरपालिका कृषि विकास शाखाको आ व ..... को ..... कार्यक्रम अन्तर्गत..... ..... कार्यक्रममा सहभागी हुन ईच्छुक तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाका उद्यमी/कृषक /समूह/समिति/सहकारी /निजि फर्म/ कम्पनीहरुले अधिकतम अनुदान रकम सिमा ..... ननाघ्ने गरी यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले ..... दिन भित्र तपसिलमा उल्लेखित कागजातहरु संलग्न गरी कृषि विकास शाखामा आवेदन पेश गर्नु हुन सम्बन्धित सवैका लागी यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । प्रस्तावका साथ पेश गर्नु पर्ने निवेदनको ढाँचा, प्रस्तावको ढाँचा संलग्न गर्नु पर्ने कागजात मापदण्ड यस कार्यालयको सूचना पाटि/ वेभसाइट www.tulsipurmun.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

प्रस्तावसाथसंलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरुः

१. प्रस्तावको सक्कल निवेदन
२. समुह/सहकारी/नजी कृषी फर्म/कम्पनीहरुले नियमानुसार दर्ता भएको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
३. स्थायी लेखा नम्बर प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
४. गत आर्थिक बर्षको कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
५. कार्यक्रम संचालनको लागी कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव
६. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र
७. प्रस्तवकले कार्यक्रमको लागी प्रस्ताव स्विकृत गरी अनुदान माग गर्न गरिएको निर्णयको प्रतिलिपी
८. प्रस्ताव पेश गर्नेको नागरिकताको प्रतिलिपी
९. निर्माण गरिने पूर्वाधारको हकमा लागत अनुमान तथा नक्सा
१०. कार्यक्रम संचालनको लागी जग्गा धनी दर्ता प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपी वा जग्गा भाडामा लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको लागी कम्तिमा ५ वर्षको करार गरिएको सम्झौता पत्रको प्रतिलिपी

निवेदकः

दस्तखतः

नामः

ठेगानाः

सम्पर्कनः

सम्पर्कनः

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

प्रमाणित मितिः २०७७/०९/२९

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

अनुसूचि-२

(दफा ७ सँग सम्बन्धित)

निवेदनको ढाँचा

मितिः

श्रीमान् प्रमुख ज्यू

..... तुलसीपुर उपमहानगरपालिका कृषि विकास शाखा

दाङ्ग, प्रदेश न. ५ नेपाल ।

विषयः ..... कार्यक्रम सहभागी हुन प्रस्ताव पेश गरेको बारे ।

प्रस्तुत् विषयमा तँहा कार्यालयबाट मिति ..... मा प्रकाशित गरिएको सुचना अनुसार ..... कार्यक्रममा सहभागी हुने योग्यता पुगेकोले कार्यक्रमको मापदण्ड भित्र रही कार्यालयले उल्लेख गरेको शर्तहरुको अधिनमा रहि कार्यक्रम संचालन गर्न निम्न बमोजिमका कागजातहरु यसै पत्र साथ संलग्न गरी यो प्रस्ताव पेश गरेका छौ / छु ।

संलग्न कागजातहरुः

१. प्रस्तावकको निवेदन
२. समुह/सहकारी/निजी कृषी फर्म/कम्पनीहरुले नियमानुसार दर्ता भएको प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपी
३. स्थायी लेखा नम्बर प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
४. गत आर्थिक बर्षको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपी
५. कार्यक्रम संचालनको लागी प्रस्ताव
६. प्रस्तावकले कार्यक्रमको लागी प्रस्ताव स्विकृत गरी अनुदान माग गर्न गरिएको निर्णयको प्रतिलिपी
७. प्रस्तावकले पेश गर्नेको नागरिकताको प्रतिलिपी
८. निर्माण गरिन पूर्वाधारको हकमा लागत अनुमान तथा नक्सा
९. कार्यक्रम संचालनको लागी जग्गा धनी दर्ता प्रमाण-पुर्जाको प्रतिलिपी वा जग्गा भाडामा लिई कायम संचालन गर्नको लागी कम्तीमा ५ वषको करार गरिएको सम्झौता-पत्रको प्रतिलिपी
१०. अनुदानग्राहीले सोही प्रकृतिको कार्यक्रममा विगत दुई वर्ष भित्र अनुदान रकम एक लाख वा सो भन्दा बढि नपाएको स्वघोषणा पत्र पेश गर्नुपर्ने।
११. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र

निवेदक

दस्तखत :

नाम :

ठेगाना :

सम्पर्क न.:

संस्थाको छाप

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

अनुसूचि-३

कार्यक्रमको संक्षिप्त व्यावसायिक कार्ययोजनाको ढाँचा

कार्यक्रमको नामः जिल्लाः उ.म.न.पा.:

वडा न.: टोलः गाँउः

फमको नामः सञ्चालकको नामः मोवाइल न/

१. व्यवसायको परिचयः

२. उद्देश्य :

३. कृषि व्यवसायमा अनुभवः

४. व्यवसाय संचालन गरिने स्थानको संक्षिप्त विवरणः

५. व्यवसाय संचालनका लागी रहेका पूर्वाधारहरु :

६. तालिम सम्बन्धी विवरण :

७. सहकार्यमा संचालन गरिने प्रस्तावित कार्य विवरणः

क्र.स.	संचालन गरिने क्रियाकलाप	अनुदान रु	निजी लगानी रु	अन्य निकायबाट हुने अनुदान रु	जम्मा लगानी रु
जमा					

८. संचालन हुने कार्यक्रमको वातावरणीय उपयुक्तता (प्रभाव पार्ने वा नपार्ने)

९. उत्पादित वस्तुको बजार योजनाः

१०. थप आधारहरुः

उपलब्ध जग्गाको क्षेत्रफल .....

कार्यक्रमको स्पष्टता .....

अपेक्षित वार्षिक प्रतिफलः

कार्य योजना पेश गर्नेः

फर्म/कृषकको नामः

ठेगानाः जिल्ला ..... उपमहानगरपालिका..... ... /वाड न. .... टोल

फर्म संचालन गरिने स्थानः

फर्म/कृषकको तर्फबाट सहि गनको

नामः

दतखतः

पदः

मितिः

धनश्याम पाण्डे
प्रमुख

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

अनुसूचि-४

प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरु

१.जिल्ला:

२. आवेदक संस्थाको नाम:

३. कार्यक्रम सञ्चालन स्थलको ठेगाना:

४. प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम:

५. मूल्याङ्कनका आधारहरु:

क्र सं	विवरण	भार	प्राताङ्क	कैफियत
१.	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	१०		
१.१	सडक सुविधा भएको	२		
१.२	विजुली सुविधा भएको	२		
१.३	सिंचाइ सुविधा भएको	२		
१.४	जग्गाको स्वामित्व	४		
१.४.१	निजी फर्म /संस्थाको नाममा भएको	४		
१.४.२	निजी जग्गा भाडामा लिएको	२		
१.४.३	सार्वजनिक जग्गा भाडामा लिएको	३		
२	व्यवसाय सम्बन्धी अनुभव	५		
२.१	३ वर्ष भन्दा कम	३		
२.२	३-५ वर्ष सम्म	४		
२.३	५ वर्ष भन्दा माथि	५		
३	प्राविधिक दक्षता /सम्बन्धित विषयको तालिम (प्रस्तावित कामदार को मात्र	५		
३.१	३ दिन अवधी सम्मको तालिम	२		
३.२	३ देखी ७ दिन अवधि सम्मको तालिम	३		
३.३	७ देखि १५ दिन अवधि सम्मको तालिम	४		
३.४	१५देखी माथी अवधि सम्मको तालिम	५		
४	वित्तिय क्षमता	१०		
४.१	कूल लगानीको ७०% भन्दा माथी लगानीको प्रतिवद्धता पत्र (वैंक स्टेटमेन्ट वा वैंकको लोन स्विकृतिको प्रतिवद्धता पत्र)	१०		

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

प्रमाणित मिति: २०७७/०९/२९

४.२	कुल लगानीको ५५-७०% सम्म लगानीको प्रतिवद्धता पत्र (वैंक स्टेटमेन्ट वा वैंकको लोन स्विकृतिको प्रतिवद्धता पत्र)	८	
४.३	कुल लगानीको ५५-७०% सम्म लगानीको प्रतिवद्धता पत्र (वैंक स्टेटमेन्ट वा वैंकको लोन स्विकृतिको प्रतिवद्धता पत्र)	६	
५	रोजगारीको अवस्था प्रस्तावितम	५	
५.१	कम्तिमा ३ जना सम्म	३	
५.२	३ जना भन्दा माथी	५	
६	वातावरणीय/सामाजिक उपयुक्तता(प्रस्तावित)	१०	
६.१	प्रस्तावित कार्यक्रमको वातावरणिय/सामाजिक प्रभाव आङ्कलन गरिएको	५	
६.२	वातावरणीय प्रभाव न्यूनिकरणका उपायहरुसामेल गरिएको	३	
७	उत्पादित वस्तुको वजार योजना	१५	
७.१	आफ्नै पहलमा उत्पादित वस्तुहरुको वजारीकरण सुनिश्चितता	१५	
७.२	समूह /सहकारी /संस्थागत तरिकाले उत्पादित वस्तुको वजारिकण	१२	
७.३	वजारिकण योजना स्पष्ट भएको	१०	
८	व्यावसायिक कार्य योजनाको स्पष्टता (कार्य योजना जलवायु अनुकुलन लगानी प्रतिफल र दिगोपना	३०	
८.१	उत्तम	३०	
८.२	राम्रो	२०	
८.३	ठिकै	१५	
९.	खेतवारीको व्यवस्थापन	५	
९.१	राम्रो	५	
९.२	ठिकै	३	
१०	शैक्षिक योग्यता	३	
१०.१	SEE सम्म	२	
१०.२	SEE भन्दा माथी	३	
११	वैदेशिक रोजगारीको अनुभव कम्तिमा १ वर्ष	२	

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

	जम्मा	१००		

६. स्थलगत अनुगमनमा भेटिएका अन्य थप विवरणहरुः

क)

ख)

७.स्थलगत अनुगमन टोलीको रायः:

क्र.स.	पद	राय दिनेको नाम, थर	राय			कारण	दतखत
			हुन्छ	हुदैन	सुधार सहित हुन्छ		
१							
२							

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७

अनुसूचि-५

सम्झौता-पत्र

आर्थिक वर्ष .../... ... मा संचालन हुने ..... कार्यक्रमको लागी कृषि विकास शाखा तुलसीपुर (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र छनौट भएका कृषक/समूह/समिति/सहकारी ... ... (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) विच तपसिलका शर्तनामाको अधिनमा रहि कार्यक्रम संचालन गर्न सम्झौता भएको छ ।

शर्तनामाहरु:

१. प्रथम पक्षले लागत साझेदारीमा ..... कार्यक्रमको लागि कुल लागत रु ... ... मध्ये अनुदान वापत रु. ... ... दोस्रो पक्षलाई . ... (अक्षरुपी रुपैयाँ ... ...) अनुदान/सामाग्री सहयोग प्रदान गर्नेछ।

२. दोस्रो पक्षले बाँकी रकमको व्यवस्था गरी ..... जिल्ला , तुलसीपुर उपमहानगरपालिका वडा नं .... मा ..... साल..... महिना भित्र संपन्न गर्नेछ ।

३. दोस्रो पक्षले प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरेको स्विकृत प्रस्ताव पत्र मुताविकको डिजाईन र ईष्टिमेट अनुसारको सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु उच्च गणस्तर कायम राखी संपन्न गर्नेछ ।

४. कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक निर्माण सम्वन्धी डिजाईन, ईष्टिमेट, सुपरभिजन, अन्तिम बिल र कार्यसम्पन्न लगायतका सवै प्राविधिक कार्यहरु तथा निर्माण खरिद ढुवानी सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदि दोस्रो पक्षले गर्नेछ ।

५. दोस्रो पक्षले सुरुमा आफ्नो तर्फको लगानीबाट सम्पन्न भएको कामको नियमानुसारको भ्याट बिल, दाखिला प्रतिवेदन, कार्यसंपन्न प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजात सहित भुक्तानीको लागी प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरे पश्चात स्थलगत प्राविधिक प्रतिवदनको आधारमा मनासिव ठहरे दोस्रो पक्षको बैंक खातामा एकमुष्ट भुक्तानी दिनेछ ।

६. प्रथम पक्षले कुनैपनि बखत संचालित कार्यक्रमको अनुगमन/ निरिक्षण गरि सम्झौता मुताबिक कार्य भए/नभएको हेर्ने र आवश्यक सल्लाह सुझव दिन सक्नेछ ।

७. दोस्रो पक्षले कार्यक्रमम संचालन स्थलमा सबैले देखिने गरी अनिवार्य रुपले कार्यक्रमको नाम, ठेगाना तथा सहयोगी निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेखित होर्डिङ्ग वोर्ड सवैले देख्ने गरी राख्नेछ ।

८. कार्यक्रम संचालनका दौरान वा संपन्न भए पश्चातको संचालन, मर्मत संभार, व्यवस्थापन, जोखिम र दिगोपनका लागि गरिने कार्यहरु तथा अप्रत्याशित रुपमा श्रृजित सबै प्रकारका दायित्व र जिम्मेवार दोस्रो पक्षको हुनेछ ।

९. दोस्रो पक्षले नियमित रुपमा (कम्तिमा चौमासिक अवधिमा) कार्यक्रमको प्रगती, उपलधी एंव कारोवार सम्वन्धी विवरण प्रथम पक्षलाई अनिवार्य रुपमा उपलध गराउनु पर्नेछ ।

१०. कार्यक्रम संचालनका दौरान कुनै कुरामा हेरफेर वा परिमार्जन गर्न परेमा दुवै पक्षको आपसि सहमती अनुसार हुनेछ ।

११. सझौतामा उल्लेख हुन छुटेका विषयहरुको हकमा प्रचलित कानुन र दुवै पक्षको आपसी सहमती अनुसार हुने छ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

प्रमाणित मिति: २०७७/०९/२९

१२. द्विपक्षिय सम्झौता मुताबिकको काम नभई रकम दुरुपयोग हुन सक्ने देखिएमा प्रथम पइले एक पटकका लागी सचेत गराउने र यसो गर्दा पनि सुधार नदेखिए एक पक्षिय रुपमा सम्झौता भङ्ग गर्ने र हिनामिना भए बरावरको रकम दोस्रो पक्षवाट सरकार वाँकी सरह असुल उपरको प्रक्रिया अगाडी बढाउन सक्नेछ।

१३. दोस्रो पक्षले प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरेको स्विकृत प्रस्ताव पत्र मुताबिकको डिजाइन, ईष्टिमेट र दरभाउ मेशिनरी, उपकरण र अय सामानह खरिद गर्ने पूर्व प्रथम पक्षसँग स्विकृत गराइ संमपूर्ण कार्यहरु उच्च गुणस्तर कायम राखी निर्धारित समय भित्र सम्पन्न गर्नेछ । यसो नगरको खडमा प्रथम पक्ष रकम भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।

१४. प्रथम पक्ष र दोस्रो पक्ष विच सम्झौताको लागत अनुमानमा देहायको खर्चका श्रोतहरु रहनेछन्।

i. प्रथम पक्षले व्यहोर्ने लागत रु. .....

ii. दोस्रो पक्षले व्यहोर्ने लागत रु .....

iii. अन्य श्रोतबाट प्राप्त लागत . .....

iv. केन्टन्जेन्सी रकम रु. .....(यो रकम विशेषज्ञको परामर्श सेवा, मर्मत संभार र निर्माणकार्यको सुपरभिजन प्राविधिक सेवा हेरालु कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ)

v. प्रस्तावनाको कुल लागत रु. .....

प्रथम पक्षको तर्फबाट	दोस्रो पक्षको तर्फबाट
नामः	नामः
पदः	पदः
दस्तखतः	दस्तखतः
मितिः	मितिः
कार्यालयको छाप	संस्थाको छापः

रोवहवर

नामः	नामः
पदः	पदः
दस्तखतः	दस्तखतः
मतः	मतः
कार्यालयको छाप	संस्थाको छापः

इति संवत .... साल .... महिना ..... गते रोज ..... शुभम्।

नोटः द्विपक्षिय सम्झौतामा आवश्यता मुताविकको अन्य सान्दर्भिक बुँदाहरु थप गर्न सकिनेछ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७७